

WITO WA LAMBETH HESHIMA YA BINADAMU

Asifiwe Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo! Ambaye kwa rehema zake nyingi alituzaa mara ya pili ili tupate tumaini lenye uzima kwa kufufuka kwake Yesu Kristo katika wafu... 1 Petro 1:3

1 Azimio

- 1.1 Ndani ya karama nzuri ya Mungu ya uumbaji (Mwa. 1:31), Binadamu ameumbwa kwa mfano wa Mungu na kubarikiwa kwa uangalizi na upendo wa Mungu (Mwanzo 1.26-28). Hii inawapa wanadamu wote hadhi ambayo haiwezi kuchukuliwa. ⁱ “Wakati wowote tunapomtazama mwingine, tunaona upendo na utukufu wa Mungu usio na kikomo.”ⁱⁱ
- 1.2 Ni katika utume wa Kristo ndipo tunajua neema ya Mungu na upendo mwaminifu wa Mungu kwa kila mwanadamu (Yn 3:16; Kol. 1:15–20; Rum. 5:18–19; 1 Kor. 15:22; 2 Kor. 5:14–17; 1 Kor. 2:9).ⁱⁱⁱ Binadamu amepewa kuzaliwa upya katika tumaini hai kwa njia ya ufufuo wa Kristo (1 Pt.1:3; 2 Pt. 1:14). Kama wabeba sura ya Mungu, wanadamu wameitwa kumpenda Mungu na kupendana (1 Yoh. 4:11).^{iv}
- 1.3 Uanuwai wa ajabu wa uumbaji wa Mungu unaonekana katika utofauti wa wanadamu. Kila mwanadamu “ni wa kipekee na ni siri ya kina ya thamani na hadhi isiyo na kifani”.^v Uanuwai huu miongoni mwa wanadamu na viumbe vyote ni mzuri na wa kumpendeza. Pentekoste na maono ya Ufunuo 7:9 huonyesha jinsi uanuwai ulivyo zawadi nzuri kutoka kwa Mungu wakati, katika nguvu ya kuunganisha ya Roho Mtakatifu, inatumiwa katika huduma ya Mungu na kwa manufaa sisi kwa sisi.^{vi}
- 1.4 Kristo tu ndiye sura kamilifu ya Mungu (Yoh. 10:30; Kol.1:15: 16 Wanadamu wote huuacha upendo wa Mungu na kuharibu sura ya Mungu.^{vii} Tunakiri dhambi zetu na ushindi wa Mungu dhidi ya dhambi msalabani (1 Pt.2.24, 3:18; Rum. 5:8). Kuheshimu na kuhifadhi heshima ya kila mwanadamu kunajumuisha kuungama dhambi, toba, na msamaha. Ni katika Kristo, kupitia nguvu ya Roho Mtakatifu, ndipo uwezo kamili wa mwanadamu huonekana.^{viii} Ni karama ya kuzaliwa upya na kufanywa upya utambulisho ambao Kanisa, mwili wa Kristo, umeunganishwa kwa huo. Kama watu waliokombolewa na Kristo, Kanisa limeitwa kubeba sura ya Mungu, kuwa mwili wa Kristo duniani (1 Pt. 3.9-10; Wagalatia 3.28).
- 1.5 Kwa hiyo, umajumui wa kanisa hutangaza kwamba maisha ni matakatifu na watu wote wanastahili heshima na wanastahili mazingira ambamo wataishi maisha yao katika utumilifu wake.^{xvii} Kutoka katika viwango hivyo vitakatifu hakuwezi kuwa na mpinzani mwaminifu.

2 Uthibitisho

Sisi ni watenda kazi pamoja na Mungu (1 Kor. 3:9) tulioitwa kulinda karama ya maisha ya binadamu na heshima ya binadamu wote.^x Kama Yesu alivyoosha miguu ya yule aliyemkana na msaliti wake, tumeitwa kufuata mfano wake (Yn. 13:12–17, 34–35). Tumeitwa kupendana.

Matendo na mitazamo dhidi ya hadhi ya watoto wa Mungu ni dhambi. Kasumba za ukoloni, biashara ya utumwa kati ya bara la Amerika na Afrika, na matumizi mabaya ya madaraka yanaendelea kuathiri jamii zetu.^{xi} Wengine wametajirika na wengine wamekuwa maskini. Mifumo ya kiuchumi ya kimataifa, iliyojengwa juu ya miundo isiyo ya haki ya unyonyaji, imeunda hali za kudhalilisha. Ukosefu mkubwa wa upatikanaji wa ardhi, afya na elimu, unyonyaji wa vijana, mazoea ya kazi yasiyo ya haki, unyanyasaji wa makabila madogo, wahamiaji na wakimbizi, unyama wa biashara haramu ya binadamu, mateso ya kidini, shinikizo kwa wale wanaoongozwa na uhuru wao wa dhamiri, ukandamizaji wa watu wa LGBTQ, unyanyasaji wa kijinsia, vita na unyanyasaji wa kingono katika migogoro, kwa sehemu, hudhahirisha dhambi kama hiyo. Ukarimu kwa wote na uaminifu kwa kila mmoja ni alama muhimu za jamii ya wacha Mungu (1 Pt. 4:8–10).

- 2.1 Mungu anakusudia kuwepo na jamii yenye utamaduni anuwai inayotoa uhai. Jitihada za kimishenari za mahali husika teolojia ya kimuktadha inathibitisha mapokezi ya kina, mabishano, kukubwaliwa, na kutumia Injili ya Yesu Kristo ndani na katika tamaduni zote.^{xii} Hata hivyo, Uanglikana wa kimataifa mara nyingi ulijitokeza katika muktadha wa ukoloni. Tunatambua kuwepo athari inayoendelea ya Uanglikana wa kibeberu unaojihusisha katika vitendo vya kudhalilisha vinavyotokana na ukuu wa ubaguzi wa kitamaduni na rangi.^{xiii} Kujizatiti kunakofanywa na Mkristo katika hadhi ya kibinadamu lazima afurahie uanuwai wa teolojia ya kimuktadha na kuzingatia shida ya Uanglikana katika ukoloni wa kikatili ulio dhahiri.
- 2.2 Mifumo ya kiuchumi isiyo ya haki inaharibu vibaya jamii maskini zaidi ulimwenguni.^{iv} Maendeleo yalikuwa yamepatikana katika kupambana na umaskini.^{xv} Hata hivyo, janga la kimataifa, kuongezeka kwa mfumuko wa bei, na vita vimeona kurudi nyuma kusikotarajiwa katika kupunguza umaskini. Dharura inayoendelea ya hali ya hewa (inayoonekana, kwa mfano, kuongezeka kwa joto kimataifa, kuongezeka kwa kina cha bahari, na hali ya tindikali kwenye bahari) inajenga zaidi kukosekana kwa utulivu na ukosefu wa chakula na kuhafifisha jitihada za kuondokana na umaskini na kujenga maendeleo endelevu sasa na baadaye.^{xvi} Mwaka 2020, watu milioni 120-124 zaidi walirudishwa kwenye umaskini uliokithiri.^{xvii} Mwaka 2022, inakadiriwa kuwa kati ya watu milioni 657 na milioni 676 wataishi katika umaskini uliokithiri.^{xviii} Tunaombolezea takwimu hizi na namna ambavyo umasikini huathiri wanawake na wasichana kwa kiasi kikubwa.^{xix} Kujizatiti kwa hadhi ya binaamu kunamaanisha kanisa linasimama katika mshikamano na maskini na waliotengwa na linashuhudia dhidi ya udhalimu kama maskini na waliotengwa.
- 4.3 Ubaguzi kwa misingi ya jinsia au mwelekeo wa kingono unatishia utu wa binadamu. Kutokana na uaminifu wa Kianglikana, na hasa uhuru wa majimbo, kuna kutokubaliana na wingi wa maoni juu ya uhusiano kati ya utu wa binadamu na mwelekeo wa kingono wa binadamu. Hata hivyo, tunapata uzoefu wa kulinda heshima katika kuimarisha mazungumzo. Ni ufahamu wa Ushirika wa Anglikana kwa ujumla kwamba “watu wote waliobatizwa, wanaoamini na waaminifu, bila kujali mwelekeo wa kingono ni viungo kamili vya Mwili wa Kristo” na wanapaswa kukaribishwa, kutunzwa, na kutendewa kwa heshima (I.10, 1998).^{xx} Baada ya tafakari ya kina ya kiteolojia na mchakato wa utambuzi, majimbo mengi yanaendelea kuthibitisha kwamba ndoa ya jinsia moja hairuhusiwi. Azimio la Lambeth la I.10 (1998) lilisema kuwa “kuhalalisha au kubariki muunganiko wa watu wa jinsia moja” hauruhusiwi.^{xxi} Majimbo mengine yamebariki na kukaribisha muunganiko/ndoa za watu wa jinsia moja baada ya tafakari ya kina ya kiteolojia na mchakato wa utambuzi. Kama Maaskofu tunaendelea kujizatiti kusikiliza na kutembea pamoja, licha ya sisi kutokubaliana sana kuhusu masuala haya.

3 Maombi Maalum (Miito)

Maandiko yanashuhudia utu wa asili na usawa wa wanadamu wote kwa sababu wote wameumbwa kwa mfano wa Mungu. Katika utofauti mkubwa wa kikabila na kitamaduni wa Ushirika wa Anglikana wote wameumbwa kwa mfano wa Mungu. Wote ni sawa. Hakika, ni nia ya Mungu kupangilia utajiri wa tamaduni za ulimwengu katika ufunuo wa mwisho na mkamilifu wa ukombozi wa utukufu wa Mungu (Ufu. 21:24). Kwa hiyo, maaskofu waliokusanyika katika mkutano Lambeth 2022 huto wito kwa Kanisa kulinda heshima ya viumbe wote, tamaduni, na binadamu. Tunatoa wito Kwa Ushirika:

- 3.1 Kuunga mkono uanzishwaji wa Tume ya Askofu Mkuu ya Hatua za Ukombozi (ACRA).

Kazi hii itakuwa na, angalau, mikazo minne. Kwanza, Askofu Mkuu wa Canterbury anapaswa kuitisha ACRA kama kikundi cha wanatheolojia katika Ushirika, chini ya uenyekiti wa Mwanateolojia Mkuu wa Dunia (tunapendekeza awe kiongozi kutoka jamii ambayo ilipata ukoloni na utumwa). ACRA itapitia ripoti na maelezo ya uchunguzi unaozalishwa na Makamishna wa Kanisa la Uingereza katika uhusiano wa kihistoria wa kanisa katika utumwa wa uliohusisha bara la Afrika na Marekani.^{xxii}

Pili, ACRA itaanzisha na kuchapisha teolojia kamilifu za hatua za ukombozi na ulipaji fidia, zilizojikita katika mapokeo makuu ya maandiko ya ukombozi wa Mungu katika Kristo, na wito wa kanisa kwa huduma ya upatanisho (2 Kor. 5:17-19.^{xxiii} Tunamwomba Askofu Mkuu wa Canterbury (kama Mwenyekiti wa Bodi ya Watawala ya Makamishina wa Kanisa) ili kuhakikisha kwamba teolojia hii inaunda mwitikio wa Makamishina wa Kanisa kuhusu uhusiano wa kanisa na ukoloni na utumwa.

Tatu, ACRA, kwa kushauriana na kazi ya Makamishina wa Kanisa, itatambua vigezo, jamii, na programu ambazo zitatumika kama ushuhuda mpana wa Ushirika katika hatua ya ukombozi.

ACRA itatoa ripoti za maendeleo ya kila robo mwaka kwa Askofu Mkuu wa Canterbury na Kamati ya Kudumu ya Baraza la Ushauri la Anglikana.

3.2 Hatua za shughuli zinazofadhiliwa za ulinzi wa jamii katika Ushirika wa Anglikana

Hatua kama hiyo itamaanisha, inapowezekana, kushawishi serikali kwa ajili ya hatua za ulinzi wa jamii. Pia itamaanisha Ushirika wa Anglikana unatekeleza ulinzi wa jamii.

Kwanza, kwa kushauriana na vyanzo husika na wataalamu, katika mkutano ujao wa Maaskofu Wakuu, Maaskofu Wakuu wanapaswa kuchunguza pamoja maana na athari za ulinzi wa jamii katika mazingira yao.^{xxiv} Maaskofu Wakuu wataongoza katika kushuhudia uwezekano wa kubadilisha maisha ya miradi ya ulinzi wa jamii wakati wakiwaandaa maaskofu wao na dayosisi kufanya vivyo hivyo katika mazingira ya eneo husika.

Pili, kwa sababu umaskini ni “shida ya aina nyingi ambayo inahitaji njia nyingi na jumuiishi”, nyenzo ambazo ni za kiuchumi, kisiasa, kijamii, mazingira, taasisi, na kiroho zinapaswa kuhamasishwa.^{xxv} Katika jitihada za kuimarisha njia za kiroho na za kufikiria za kutokomeza umaskini, haswa umaskini wa vijana, tunatoa wito kwa ACC kuanzisha Mfuko wa Ubunifu wa Anglikana (AIF). Mfuko huu utatoa msaada wa kifedha kwa vijana (miaka 18-30) ambao wanaanzisha miradi au biashara zinazopambana na umaskini kwa kuzingatia zaidi ulinzi wa jamii. Kwa kurejelea kipengele cha 3.1, mpango huu unaweza kupata ufadhili unaoendelea kama utekelezaji wa ACRA na majibu ya Makamishina wa Kanisa kuhusu udhalimu wa kihistoria wa utumwa.

3.3 Kupanua kazi ya Ofisi ya Ushirika wa Anglikana ili Kuhimiza Heshima ya Binadamu kwa kuzingatia Mwelekeo wa Kingono na Jinsia .

Tunatoa wito kwa ACC (kulingana na mitandao husika na idara ya ACO na taarifa na Lambeth 1998 azimio la I.10), kuchunguza kama kazi yake juu ya Haki ya Jinsia inapaswa kupanuliwa ili kukuza maono na desturi za majimbo kuelekea utu wa binadamu kwa kuzingatia si tu jinsia lakini pia mwelekeo wa kingono. Katika ACC-19 ripoti za majimbo na baina ya majimbo kuhusu suala hili zinapaswa kupokelewa na mapendekezo zaidi kutolewa.

Melezo ya Mwisho

- i. Tume ya Kudumu ya Jumuiya yote ya Anglikana juu ya Umoja, Imani na Utaratibu (IASCUFO), Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu: Karama ya Mungu na Wito kwa Binadamu: Anthropolojia ya Anglikana: Umoja, Imani na Utaratibu Makala ya 3 (London: ACC, 2021), 9, 12, 14-25, 42 https://www.anglicancommunion.org/media/460188/UFO_IASCUFO_Papers-3-and-4-God-So-Loved-the-World_v2_en.pdf Angalia pia matoleo ya Brian Brock na John Swinton. Ulemavu katika Utamaduni wa Kikristo: Msomaji (Grand Rapids: Eerdmans, 2012); Baraza la Makanisa la Ulimwengu, *Kipawa cha Kuwa: Kuitwa kuwa Kanisa la Wote na kwa Wote* (2016) <https://tinyurl.com/7kyvdnrb>

- ii. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 24
- iii. Tume ya Kimataifa ya Majadiliano ya Kitheolojia ya Anglikana-Othodoksi (ICAOTD), Katika Sura na Mfano wa Mungu: Anthropolojia Iliyojaa Tumaini ("Taarifa ya Buffalo", 2015), 5-12. Lambeth 1998, I.10c; IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 75-77.
- iv. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 34-40.
- v. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 24.
- vi. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 10-11.
- vii. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 12, 50-57.
- viii. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 9-11, 30-35.
- ix. ICAOTD, Katika Sura na mfano wa Mungu; Lambeth 2008, Sehemu C (Haki za Binadamu na Jamii); Lambeth 1998, I.1, 2, 4, 5, 9, 14, 15; III.21, 22.
- x. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 26-30.
- xi. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 53-54. Angalia Jeremy M. Bergen, *Toba ya Kikanisa: Makanisa Yanakabili na Dhambi Zao za Zamani* (London: T&T Clark, 2011); Shirika la Kazi Duniani (ILO), Tembea ukiwa Huru, na Shirika la Kimataifa la Uhamiaji (IOM), *Makadirio ya Kimataifa kuhusu Kazi ya Kilazimishwa ya Utumwa wa Kisasa na Ndoa ya Kulazimishwa* (Geneva: Machapisho ya ILO, 2022)
- xii. Angalia Lamin Sanneh, *Kutafsiri Ujumbe: Athari ya Umishonari kwa Utamaduni toleo lililorejewa*. (Maryknoll: Orbis, 2009); Jehu H. Hanciles, *Uhamiaji na Utengenezaji wa Ukristo wa Ulimwengu* (Grand Rapids: Eerdmans, 2021); William L. Sachs na Robert S. Heaney, *Ahadi ya Anglikana* (London: SCM, 2019).
- xiii. Angalia Rowan Strong, *Uanglikana na Dola ya Uingereza* (Oxford: Oxford University Press, 2007); Ian T. Douglas na Pui-lan Kwok, *Zaidi ya Uanglikana wa Kikoloni: Ushirika wa Anglikana katika Karne ya Ishirini na Moja* (New York: Church Publishing, 2000).
- xiv. Angalia IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 52-54.
- xv. Andrea Peer na Sevil Omer, "Umaskini wa ulimwengu: Ukweli, Maswali yaulizwayo sana, na jinsi ya kusaidia" <https://www.worldvision.org/sponsorship-news-stories/global-poverty-facts>, Agosti 23, 2021 (ilipatikana Juni 10, 2022).
- xvi. Umoja wa Mataifa, Mkutano Mkuu, Kikao cha 73 (18 Oktoba, 2018), Kamati ya Pili, Ajenda ya 24 (a), "Kuondoa umasikini na masuala mengine ya maendeleo: utekelezaji wa Muongo wa Tatu wa Umoja wa Mataifa wa Kuondoa Umaskini (2018-2027)", 4. IASCUFO, *Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu*, 12-13, 58-67.
- xvii. <https://sdgs.un.org/goals/goal1> ilipatikana Juni 10, 2022.
- xviii. "Umaskini uliokithiri" hupimwa kuwa watu wanaoishi chini ya dola 1.90 kwa siku. Tazama Daniel Gerszon Mahler, Nishant Yonzan, Ruth Hill, Christoph Lakner, Haoyu Wu na Nobuo Yoshida, "Janga, bei, na umaskini" <https://blogs.worldbank.org/opendata/pandemic-prices-and-poverty>, Aprili 13, 2022 (ilipatikana Agosti 10, 2022). Angalia <https://www.un.org/en/global-issues/ending-poverty> ilipatikana June 11, 2022. Kwa taarifa juu ya mabadiliko ya hali ya hewa na mifumo ya uhamiaji angalia Jopo la Serikali juu ya Mabadiliko ya Hali ya Hewa, Mchango wa Kikundi cha Kufanya Kazi cha III kwa Ripoti ya Tathmini ya Sita ya Jopo la Serikali juu ya Mabadiliko ya Hali ya Hewa, "Mabadiliko ya Hali ya Hewa 2022: Uhamiaji wa Mabadiliko ya Hali ya Hewa" (Aprili 2022), 2-54 - 2-55; 3-96 - 3-109. https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/IPCC_AR6_WGIII_FinalDraft_FullReport.pdf ilipatikana Juni 27, 2022.
- xix. Umoja wa Mataifa, Mkutano Mkuu, Kikao cha 73 (18 Oktoba, 2018), Kamati ya Pili, Ajenda ya 24 (a), "Kuondoa umasikini na masuala mengine ya maendeleo: utekelezaji wa Muongo wa Tatu wa Umoja wa Mataifa wa Kuondoa Umaskini (2018-2027)", 3.
- xx. Bora 1998, I.10 c, d

- xxi. Hanse 588 "Jasmine"
- xxii. <https://www.churchofengland.org/sites/default/files/2022-06/Church%20Commissioners%20research%20report%20final.pdf> ilipatikana Juni 28, 2022
- xxiii. IASCUFO, Tumeumbwa kwa Sura ya Mungu, 75-77. Angalia IASCUFO, Ukuu wa Mungu na Wokovu Wetu: Taarifa ya Kitheolojia ya Anglikana: Umoja, Imani na Utaratibu Makala ya 4 (London: ACC, 2021), 82-84.
- xxiv. Ulinzi wa jamii ni mpango au mfumo wowote uliowekwa ili kuwalinda wafanyakazi dhidi ya mabadiliko makubwa au ya kutisha katika hali za kazi. Ulinzi wa jamii unamaanisha waajiri kushiriki hatari na wafanyakazi wao. Ulinzi kama huo unaweza kuwa katika mfumo wa, kwa mfano, mafao ya pensheni, upatikanaji wa mikopo ya kiwango cha chini, na upatikanaji wa huduma za afya za ruzuku au za bila malipo. Kwa maelezo zaidi kuhusu dhana ya "kugawana hatari" angalia Truman Packard, Ugo Gentilini, Margaret Grosh, Philip O'Keefe, Robert Palacios, David Robalino, na Indhira Santos, *Protecting All: Risk Sharing for a Diverse and Diversifying World of Work* (Washington DC: Benki ya Kimataifa ya Ujenzi na Maendeleo/Benki ya Dunia, 2019) <https://bitly.ws/zBmR> Juni 21, 2022.
- xxv. Umoja wa Mataifa, Mkutano Mkuu, Kikao cha 73 (18 Oktoba, 2018), Kamati ya Pili, Ajenda ya 24 (a), "Kuondoa umasikini na masuala mengine ya maendeleo: utekelezaji wa Muongo wa Tatu wa Umoja wa Mataifa wa Kuondoa Umaskini (2018-2027)", 3.